

فهرست مطالب

مقدمه / ۹

۱. نگاهی به روند شکل‌گیری جریان تدبر در قرآن ۱۱

۱-۱. نقطه شروع: بیداری اسلامی و نهضت بازگشت به قرآن ۱۱

۱-۲. دوره اول: پایه ریزی مبنایی نهضت بازگشت به قرآن ۱۲

۱-۳. دوره دوم: بازگشت عملی به قرآن ۱۴

۱-۴. دوره سوم: زمینه‌سازی فهم عمومی قرآن ۱۵

۱-۵. دوره چهارم: احیاء امر تدبر در قرآن و طرح ریزی برای آن ۱۸

۱-۶. دوره پنجم: تثبیت علمی و عملی جریان تدبر ۲۱

۲. هدف و سیر مباحث کتاب ۲۳

۳. تقدیر و تشکر ۲۵

فصل اول: ماهیت تدبر در قرآن / ۲۷

۱. ماهیت قرآن کریم ۲۸

۱-۱. قرآن به مثابه یک کتاب ۲۸

۱-۲. ساختار کتاب قرآن ۳۱

۱-۲-۱. سوره‌ها، فصول قرآن ۳۲

۱-۲-۲. احزاب هفتگانه قرآن ۳۴

۲. معنای تدبر در قرآن ۳۶

۲-۱. معنای واژه تدبر ۳۶

۲-۲. مفهوم تدبر در قرآن ۳۷

۲-۳. دو مؤلفه اصلی تدبر در قرآن ۳۹

- ۴-۲. جمع‌بندی ۴۰
- ۳. قلمروی تدبیر در قرآن ۴۳**
- ۱-۳. تدبیر در حیطه ظاهر قرآن، نه باطن و تأویل قرآن ۴۳
- ۲-۳. تدبیر در حیطه فهم، نه تذکر و عمل ۴۶
- ۳-۳. تدبیر در حیطه فهم قرآن، نه شرح و تفصیل آن ۴۹

فصل دوم: کارکرد تدبیر در قرآن/۵۳

- ۱. جایگاه قرآن کریم ۵۴**
- ۱-۱. دیدگاه مشهور ۵۴
- ۲-۱. نقد دیدگاه مشهور ۵۶
- ۳-۱. دیدگاه علامه طباطبایی (ره) ۶۲
- ۴-۱. دیدگاه مختار ۶۴
- ۱-۴. نسبت بین قرآن و روایت در دیدگاه مختار ۶۹
- ۲-۴-۱. نسبت فرازمانیت و تاریخت قرآن ۷۲
- ۲. تدبیر در قرآن، یک دوره دین‌شناسی عمومی ۷۶**
- ۱-۲. تدبیر در قرآن، فهم طرح کلی دین ۷۶
- ۲-۲. تدبیر در قرآن، وظیفه‌ای عمومی ۸۰

فصل سوم: مبانی تدبیر در قرآن/۸۳

- ۱. مبنای اول: عمومی بودن فهم قرآن ۸۴**
- ۲. مبنای دوم: وحیانی بودن چیش قرآن ۸۷**
- ۱-۲. نزول سوره‌ای قرآن ۸۷
- ۱-۱-۲. مستندات قرآنی ۸۸
- ۲-۱-۲. مستندات روایی-تاریخی ۸۹

الف. روایات نزول سور میان دو بسمله	۸۹
ب. روایات ترتیب نزول سوره‌ها	۹۱
ج. نقد اخبار و روایات معارض	۹۲
۲-۲. نقد دلایل اجتهادی بودن چینش قرآن	۹۵
۲-۲-۱. دلیل اول: عدم امکان جمع قرآن در حیات پیامبر اکرم (ص)	۹۶
۲-۲-۲. نقد دلیل اول	۹۶
۲-۲-۳. دلیل دوم: وجود مصحف علی (ع) با چینشی متفاوت	۹۹
۲-۲-۴. نقد دلیل دوم	۹۹
۲-۲-۵. دلیل سوم: اخبار جمع قرآن بعد از پیامبر اکرم (ص)	۱۰۶
الف. متن اخبار	۱۰۷
ب. تحلیل موافقان از اخبار جمع قرآن	۱۰۸
۲-۲-۶. نقد دلیل سوم: اشکالات و تعارضات تحلیل موافقان	۱۱۰
الف. اشکال مربوط به مرحله اول	۱۱۰
ب. اشکال مربوط به مرحله دوم	۱۱۲
ج. اشکال مربوط به مرحله سوم	۱۱۳
۲-۳. دلایل وحیانی بودن چینش سوره‌ها در قرآن	۱۱۵
۲-۳-۱. وحیانی بودن چینش قرآن، اصل اولیه قرآنی - عقلانی	۱۱۵
۲-۳-۲. شواهد روایی - تاریخی جمع قرآن در زمان پیامبر اکرم (ص)	۱۱۷
الف. تدوین قرآن تحت نظارت پیامبر اکرم (ص)	۱۱۷
ب. تدوین قرآن به صورت مصحف	۱۱۸
ج. احادیث ختم قرآن	۱۱۹
د. تعیین گروه سوره‌های قرآن از سوی پیامبر اکرم (ص)	۱۲۰
هـ. وجود مصحف کامل قرآن در خانه پیامبر اکرم (ص)	۱۲۲

فصل چهارم: روش تدبر در قرآن/۱۲۵

۱. روش تدبر: روش عرفی مطالعه کتاب	۱۲۶
۲. اصول زیربنایی روش تدبر	۱۳۰

۱-۲. اصل اول: آشنایی با زبان قرآن ۱۳۰

۲-۲. اصل دوم: عدم تحمیل به قرآن ۱۳۲

الف. نحوه تعامل با مسلّمات اعتقادی در تدبیر ۱۳۳

ب. نحوه تعامل با روایات در تدبیر ۱۳۴

۳. مؤلفه‌های اصلی روش تدبیر ۱۳۷

۱-۳. توجه به ساختار قرآن ۱۳۷

۱-۱-۳. ساختار درون سوره‌ای قرآن ۱۳۷

الف. آیه، واحدی برای خواندن آهنگین قرآن ۱۳۷

ب. سیاق، قطعات محتوایی سوره ۱۴۳

۲-۱-۳. ساختار بین سوره‌ای قرآن ۱۴۴

الف. احزاب هفتگانه مدنی-مکی ۱۴۴

ب. مؤیدی قرآنی بر این دیدگاه ۱۵۱

ج. نظام زوجی سوره‌ها در هر حزب ۱۵۳

د. طرح کلی چینش سوره‌ها در قرآن کریم ۱۵۷

۳-۱-۳. جایگاه ترتیب نزول قرآن در فهم قرآن ۱۵۸

۴-۱-۳. جایگاه تقسیمات کمی در خواندن قرآن ۱۵۹

۲-۳. توجه به انسجام قرآن ۱۶۲

۳-۳. توجه به فضای سخن قرآن ۱۷۱

۴-۳. توجه به گفتمان قرآن ۱۷۵

۴. مؤلفه‌های تکمیلی روش تدبیر ۱۸۱

۱-۴. انس با قرآن و مواجهه مداوم و مکرر با آن ۱۸۱

۲-۴. زندگی با قرآن ۱۸۳

منابع و مآخذ ۱۸۵

